

2009

TUTKIMUS

YRITTÄJIEN TULOT JA VEROT
VUODEN 2007 VEROTUSTIETOJEN MUKAAN

Tiivistelmä

- Yrittäjien keskimääräiset veronalaiset tulot olivat vuonna 2007 40.132 euroa noustuaan 9,6 % edellisestä vuodesta. Näistä tuloista ansiotuloksi luettiin 70 % ja pääomatuloksi 30 %. Tuloista jäi verotuksen jälkeen käteen yrittäjälle keskimäärin 10 % enemmän kuin vuotta aikaisemmin – 29.958 euroa.
- Noin neljänneksellä veronalaiset tulot jäivät alle 15.000 euroon – selvästi alle metallialan minimipalkan.
- Yrittäjien tuloistaan maksama keskimääräinen veroprosentti oli 28,9 %, mukaan luettuna jo yritykseen osingoista maksettu vero. Yrittäjien verotus säilyi edellisvuotisella tasolla, mutta oli vajaan 1 %-yksikön matalampi kuin vuonna 2004. Kun eläkemaksu otetaan huomioon, yrittäjien keskimääräinen veroaste oli 34,4 %.
- Palkansaajien keskimääräiset veronalaiset tulot olivat 29.163 euroa vuonna 2007. Palkansaajien keskimääräinen veroprosentti oli 24,7 % ja käteen jäävä tulo 22.259 euroa. Tulot olivat siten 35 % matalammat kuin yrittäjillä. Yrittäjät tekivät kuitenkin noin 20 % pidempää työpäivää.
- Vuosina 2005 ja 2006 tapahtunut yritysverouudistus teki pääsääntöisesti tulon nostamisen palkan yrityksestä kannattavammaksi suhteessa ansiotulo-osinkoon. Maksuunpanoaineiston perusteella yrittäjien palkkatulon määrä onkin kasvanut huomattavasti (46,9 %) ansiotulo-osingon määrän laskiessa (-57,6 %). Pääomatulojen osalta on noussut erityisesti luovutusvoittojen määrä.
- Yrittäjien verotusta kevensi vuosina 2005–2007 erityisesti yritysverokannan alentaminen sekä ansiotulojen verotuksen keventäminen yli normaalin inflaatiotarkistuksen. Verotuksen muista uudistuksista johtuen yrittäjien henkilökohtaisessa verotuksessaan tuloistaan maksamat verot sen sijaan kiristyivät muutoin pääsääntöisesti vuodesta 2004 vuoteen 2006 tulojen rakenteessa tapahtuneista muutoksista huolimatta. Kaikki lakisääteiset maksut mukaan lukien yrittäjien keskimääräinen kokonaisveroaste oli 34 %–35 % vuosina 2005–2007, kun vastaava prosentti palkansaajilla oli noin 28 %.
- Yritysverouudistus ja ansiotulojen verotuksen kevennys ovat laskeneet keskimäärin yrittäjien kokonaisuudessaan maksamia veroja, mutta verotuksen maksuunpanotilaston mukaan on arviolta noin 20.000 sellaista omistajayrittäjää, joilla verotus on kiristynyt verouudistuksen myötä, koska heillä on ansiotulona verotettavaa osinkoa.
- Lisäksi on reilut 1.100 sellaista yrittäjää, joilla yritysverouudistukseen asetettu uusi 90.000 euron osinkotuloraja täyttyy. Näistä valtaosalla verotus on ollut kireämpää kuin vanhassa verojärjestelmässä, koska rajan ylittävät pääomatulo-osingot verotetaan osittain kahteen kertaan.

Sisällysluettelo

1. Yrittäjän tulo- ja verotustiedoista.....	3
2. Käytetty aineisto.....	3
3. Yrittäjien ja palkansaajien tulot ja verotus.....	4
4. Yrittäjien keskimääräisen tulon profiili.....	6
5. Pääomatulot.....	7
6. Ansiotulot.....	8
7. Sosiaaliturvaetuudet	9
8. Yrittäjien keskimäärin maksamat verot.....	9
9. Yrittäjien tulojakauma	11
10. Verouudistuksen vaikutus yrittäjien verotukseen vuosina 2004 – 2007.....	13

1. Yrittäjän tulo- ja verotustiedoista

Yrittäjien saamista tuloista ja maksamista veroista käytävä keskustelu perustuu lähinnä yksittäistapauksiin. Tällöin ei yleensä tule esiin se, että yrittäjän ja palkansaajan aseman välillä on huomattava ero. Yrittäjä usein sijoittaa yhteen kohteeseen, yritykseensä, koko omaisuutensa. Lisäksi yrittäminen sitoo henkilön aikaa aivan toisella tavalla kuin palkansaajana toimiminen.

Kattavaa kokonaiskuvaa yrittäjän saamista tuloista ja maksamista veroista ei juurikaan ole ollut lukuun ottamatta tulonjakotilaston kotitalouskohtaisia tietoja. Yrittäjän saamien tulojen vertailu palkansaajan tuloihin on erilaisen riskiaseman lisäksi vaikea myös siinä suhteessa, että tyypillisesti yrittäjien tulot vaihtelevat voimakkaasti vuosien mittaan, kun sen sijaan palkansaajan tulot ovat huomattavasti vakaampia. Varsinkin yritystoiminnan alkuvaiheessa yrittäjällä on tyypillisesti vähän tuloja, mutta joinakin hyvinä vuosina tulot saattavat muodostua huomattavan suuriksi.

2. Käytetty aineisto

Tässä selvityksessä käytetään Verohallituksen kaikista verovelvollisista keräämiä tietoja vuodelta 2007 maksuunpannusta verotuksesta. Verohallitus on julkaissut tällaista tietoa jo pitkään henkilöverotuksen maksuunpanosta. Näistä tiedoista ei kuitenkaan suoraan saada kuvaa yrittäjien saamista tuloista ja maksamista veroista, koska luokitukset henkilöverotuksessa perustuvat henkilöiden saamiin tulomääriin eri lähteistä.

Suomen Yrittäjät tilasi erikseen Verohallitukselta tilastoajon YEL-vakuutetuista yrittäjistä ja heidän saamistaan tuloista sekä heille maksuunpannuista veroista vuodelta 2007. Vastaava erillinen tilausajo on aiemmin tehty myös vuosien 2003–2006 maksuunpannuista veroista.

Vuodelta 2003 toimitetussa verotuksessa liitettiin ensi kertaa henkilöille YEL- tai MYEL-tieto sen mukaan, onko henkilö YEL-vakuutettu tai MYEL-vakuutettu. Tämä tehtiin siinä tarkoituksessa, että vuodelta 2003 näille henkilöille voitiin verotuksessa määrätä sairausvakuutusmaksu, mikä vuoden 2003 alusta lukien perustuu YEL- tai MYEL-työtuloon aiemman verotuksessa todetun työtulon sijasta. YEL-vakuutettuja ovat kaikki henkilöyhtiöiden vastuunalaiset yhtiömiehet ja elinkeinonharjoittajat sekä tämän lisäksi ne osakeyhtiöiden omistajat, joiden omistusosuus ylittää 50 % yhtiön osakekannasta.

YEL-vakuutettuja henkilöitä oli vuodelta 2007 toimitetussa verotuksessa 201.495. Vastaava luku vuotta aiemmin oli 195.291, vuonna 2005 191.068, vuonna 2004 185.725 ja vuonna 2003 182.683. Näin ollen YEL-vakuutettujen henkilöiden lukumäärä on vuodessa kasvanut 3,2 %, kun edeltävinä vuosina kasvu on ollut 1,7 %–2,9 %.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan yrittäjäksi itsensä kokevia henkilöitä on selvästi enemmän kuin YEL-vakuutettuja. Näiden tiedustelujen mukaan yrittäjiä (pois lukien maatalous) on ollut parina viime vuonna noin 230.000. YEL-vakuutetut muodostavat selvän ydinjoukon tästä itsensä yrittäjäksi kokevien henkilöiden joukosta. Heidän lisäksi näyttää olevan muutama kymmenen tuhatta TyEL:ssä vakuutettuna olevaa henkilöä, jotka kokevat itsensä yrittäjiksi, mutta joilla itsellään ei ole YEL-vakuutuksi edellyttävää ehdotonta määräsvaltaa yrityksen asioissa.

3. Yrittäjien ja palkansaajien tulot ja verotus

Vuosina 2005 ja 2006 uudistettiin yritys- ja pääomaverotusta merkittävästi. Uudistus oli laaja ja käsitti suuren joukon erilaisia muutoksia pääomaverotukseen sekä periaatteellisen muutoksen aiempaan verolainsäädäntöön verrattuna. Vuonna 2005 siirryttiin periaatteessa osinkotulojen kahdenkertaiseen verotukseen, kun aiemmin oli ollut voimassa yhtiöveron hyvitysjärjestelmä, jolla pyrittiin siihen, että yrityksestä saatu tulo verotettiin vain yhteen kertaan.

Yrittäjän kannalta keskeiset muutokset yritysverouudistuksessa vuosina 2005–2006

- Yhtiöverokanta alennettiin 29 %:sta 26 %:iin
- Yhtiöveron hyvityksestä luovuttiin
- Yhteen kertaan verotetun osingon määrää pienennettiin 9,585¹ %:sta 9 %:iin nettovarallisuudesta (nettovarallisuusraja)
- 9 %:n yli menevältä osalta ansiotuloksi alettiin lukea 70 %, vuonna 2005 kuitenkin 57 %
- Yhteen kertaan verotetulla osingolla on lisäksi osakaskohtainen katto 90.000 euroa, jonka yli menevältä osalta 70 % verotetaan pääomatulona, vuonna 2005 kuitenkin 57 %
- Varallisuusverotusta kevennettiin nostamalla alaraja 250.000 euroon ja alentamalla verokanta 0,8 %:iin vuonna 2005. Varallisuusverosta luovuttiin kokonaan vuonna 2006.

Yrittäjiä koskevan erillisajon lisäksi tuotettiin myös vastaava erillinen ajo MYEL-vakuutetuista maataloustuottajista. Vuodelta 2007 maksuunpannussa verotuksessa muodostuivat yrittäjien, maataloustuottajien ja palkansaajien veronalaiset tulot ja maksetut verot keskimäärin seuraaviksi:

Taulukko 1: Yrittäjien, maataloustuottajien ja palkansaajien tulot sekä verot

	Yrittäjät		Maataloustuottajat		Palkansaajat	
Veronalaiset tulot	40.132		32.590		29.163	
- Siitä ansiotuloa	27.968	(70 %)	20.778	(64 %)	27.080	(93 %)
- Siitä pääomatuloa ² euroa	12.164	(30 %)	11.812	(36 %)	2.083	(7 %)
- Maksetut verot	10.174		7.853		6.904	
Käteen jäävät tulot verotuksen jälkeen	29.958		24.737		22.259	
- Yrityksessä maksettu vero	2.012		509		400	
Bruttotulo I (veronalaiset tulot + yrityksessä maksettu vero)	42.144		33.099		29.563	
Veroprosentti ml. yrityksessä maksettu vero %	28,9		25,3		24,7	
- Lakisäätteiset vakuutusmaksut (eläke + työttömyys)	3.544		1.601		1.250	
Bruttotulo II (bruttotulo I + lakisäätteiset maksut)	45.688		34.700		30.813	
Kokonaisveroaste	34,4		28,7		27,7	

¹ 9,585 % vastaa laissa ilmaistua 13,5 %, joka oli ilmaistu bruttolukuna.

² Sisältää myös ns. pääomaosingon, joka on verotettu vain yhteen kertaan yhtiössä.

Verohallituksen tilastoimissa maksuunpanotiedoissa yrittäjien veronalaiset keskimääräiset tulot olivat 38 % (31 % v. 2006) korkeammat kuin palkansaajien tulot. Vastaavasti yrittäjien tulotaso oli noin 23 % (25 % v. 2006) korkeampi kuin maataloustuottajilla.

Yrittäjillä ansiotulojen osuus kaikista veronalaisista tuloista oli 70 %, kun se oli palkansaajilla keskimäärin 94 % ja maataloustuottajilla 64 %. Pääomatulojen osuus oli siten yrittäjillä vajaa kolmasosa kaikista veronalaisista tuloista. Tällöin pääomatulona on huomioitu osingot netto-osinkoina niin, että niihin ei ole sisällytetty yhtiössä jo maksettua yhtiöveroa.

Yrittäjien keskimäärin saamat veronalaiset tulot kasvoivat vuodessa 9,6 %, kun vastaava tulojen muutos oli maataloustuottajilla 13,6 % (liitetaulukko 1). Palkansaajien veronalaiset tulot nousivat 4,7 %. Yrittäjien käteen jäävät tulot nousivat 10 %. Maataloustuottajilla käteen jäävät tulot kasvoivat 13,4 % ja palkansaajilla 5,6 %. Kaikilla ryhmillä tulot kasvoivat edellisvuotta nopeammin. Pääomatulot kasvoivat ansiotuloja nopeammin – etenkin maataloustuottajilla ja palkansaajilla.

Vuoden 2007 työvoimatutkimuksen mukaan yrittäjien keskimääräinen tehty työaika oli 42,6 tuntia viikossa, kun palkansaajien tehty työaika oli 35,9 tuntia. Yrittäjät tekivät viikossa siten noin 20 % enemmän työtä kuin palkansaajat. Yrittäjien keskimäärin saama tulo ylitti 38 %:lla palkansaajan keskimääräisen tulon. Näin ollen työtuntia kohti laskettuna yrittäjän bruttotulot olivat noin 16 % suuremmat kuin palkansaajien bruttotulot.

Yrittäjien keskimääräinen veroprosentti oli 28,9 % ja palkansaajien 24,7 % vuonna 2007³. Yrittäjien saamistaan veronalaisista tuloista maksama keskimääräinen vero oli siten yli 4 %-yksikköä (17 %) korkeampi kuin palkansaajilla. Myös yrittäjien saama veronalainen tulo oli suurempi kuin palkansaajilla. Tällöin on otettu huomioon yritystoiminnasta saaduissa osingoissa yrityksessä ennen osingonjakoa maksettu vero.

Nämä kokonaisaineistoon perustuvat veroprosentit poikkeavat selvästi julkisuudessa usein esitetyistä ns. esimerkkitapauksista saaduista veroprosenteista. Verotuksen maksuunpanosta saatavat todelliset tiedot kuvaavat kuitenkin käytännön elämässä tapahtuvaa tulonmuodostusta ja verotusta, kun sen sijaan esimerkkitapaukset ovat teoreettisia, tietyin oletuksin tehtyjä vertailulaskelmia.

Verotuksen jälkeen käteen jäävissä tuloissa yrittäjien tulot ylittivät 35 %:lla palkansaajien vastaavan keskimääräisen tulon vuonna 2007. Kun yrittäjien työtunnit ylittävät palkansaajien vastaavat keskimääräiset työtunnit 20 %:lla, jää yrittäjille käteen verotuksen jälkeen noin 13 % suurempi tuntikohtainen tulos työpanoksestaan kuin palkansaajilla. Näin ollen yrittämisen riskistä jää keskimäärin varsin pieni korvaus yrittäjille.

Yrittäjä maksaa työeläkemaksua YEL-maksuna. Työeläkemaksut ovat verotuksessa vähennyskelpoisia. Vuonna 2007 yrittäjä maksoi keskimäärin eläkevakuutusmaksua 17.900 euron suuruisesta työtulosta ja maksun suuruus oli 19,8 %. Palkansaaja maksoi omasta bruttopalkastaan vuonna 2007 keskimäärin 4,5 % palkansaajan työeläkemaksua ja 0,58 % työttömyysvakuutusmaksua. Kun nämä maksut huomioidaan veroina, nousi yrittäjän keskimäärin maksama kokonaisveroaste 34,4 %:iin, kun se palkansaajalla kohosi 27,7 %:iin⁴. Näin ollen yrittäjän ja palkansaajan kokonaisveroasteen väliseksi eroksi tuli tällöin 6,7 %-yksikköä (24 %) vuonna 2007.

³ Palkansaajilla keskimääräiseksi veroasteeksi muodostuu 28 %, jos tulojen rakenteen oletetaan olevan tilastojen mukainen, mutta tulotason sama kuin yrittäjillä keskimäärin.

⁴ Jos palkansaajan tulojen rakenteen oletetaan olevan maksuunpanotilaston mukainen, mutta tulotaso on yrittäjien mukainen, palkansaajan veroasteeksi saadaan 29,7 %.

4. Yrittäjien keskimääräisen tulon profiili

Yrittäjien tulonmuodostuksen hahmottamiseksi kuvataan seuraavassa keskeisimpien tuloerien osuutta yrittäjien keskimääräisistä tuloista vuosina 2006 ja 2007.

Taulukko 2: Yrittäjän keskimääräisten tulojen profiili vuosina 2006 ja 2007

	2006		2007	
Veronalaiset tulot	36.611		40.132	
- Siitä ansiotuloa	25.894	(70,7 %)	27.968	(69,7 %)
- palkkatulo päätoimesta	9.300	(25,4 %)	10.321	(25,7 %)
- ansiotulo yritystoiminnasta	14.484	(39,5 %)	15.392	(38,4 %)
- muu ansiotulo	2.110	(5,8 %)	2.255	(5,6 %)
- Siitä pääomatuloa	10.717	(29,3 %)	12.164	(30,3 %)
- pääomatulo yritystoiminnasta	5.258	(14,4 %)	5.556	(13,8 %)
- muu pääomatulo	5.459	(14,9 %)	6.608	(16,5 %)

Yrittäjien keskimääräisistä veronalaisista tuloista, 40.132 eurosta, 70 % oli ansiotuloa ja 30 % pääomatuloa. Siten veronalaisista ja samalla yritystoiminnasta saaduista tuloista valtaosa luetaan ansiotuloksi (lähes kaksi kolmasosaa), joko palkkatuloksi (26 %) tai yritystoiminnasta saaduksi ansiotuloksi (38 %). Yritystoiminnasta saatua pääomatuloa yrittäjillä oli keskimäärin heidän veronalaisista tuloistaan vuonna 2007 5.556 euroa eli 14 % kaikista veronalaisista tuloista. Tämä osuus oli pienentynyt edellisestä vuodesta 0,5 %-yksiköllä. Myös yritystoiminnasta nostettujen ansiotulojen osuus on laskenut, 1 %-yksiköllä. Sen sijaan palkkatulojen osuus on noussut 0,3 %-yksiköllä.

Muiden pääomatulojen, lähinnä vuokratulojen ja luovutusvoittojen määrä, oli suurempi kuin yritystoiminnasta saatujen pääomatulojen. Muiden pääomatulojen osuus tuloista on selvästi noussut, yli 1,5 %-yksikköä, kun taas yritystoiminnasta nostettujen pääomatulojen osuus on laskenut 0,5 %-yksikköä. Koska tilastosta on mahdotonta päätellä kokonaan, missä määrin vuokratuloiksi ja luovutusvoitoiksi tilastoidut tulot mahdollisesti liittyvät henkilön varsinaiseen yritystoimintaan, oli yritystoiminnasta varmuudella saatua pääomatuloa yrittäjillä keskimäärin selvästi alle viidennes heidän veronalaisista tuloistaan.

5. Pääomatulot

Yrittäjät voivat saada yritystoiminnasta pääomatuloa jaettavina yritystuloina joko elinkeinotoiminnasta tai yhtymästä tai sitten pääomatuloiksi luettuja osinkoja listautumattomista osakeyhtiöistä⁵. Tämän lisäksi yrittäjällä voi olla pääomatuloja myös muusta kuin yritystoiminnasta.

Merkittävimmän pääomatuloja yrittäjät saavat listautumattomista osakeyhtiöistä. Tällaisia pääomatuloja oli noin kolmasosa yrittäjien saamista kaikista pääomatuloista. Vuodelta 2007 toimitetussa verotuksessa yrittäjät saivat osinkotuloja noin 990 milj. euroa. Tästä määrästä osinkotuloja pörssiyhtiöistä oli 78 milj. euroa ja loput listautumattomista osakeyhtiöistä. Vuonna 2006 vastaavat luvut olivat noin 880 milj. euroa ja 63 milj. euroa, vuonna 2005 noin 1 mrd. euroa ja 68 milj. euroa sekä vuonna 2004 1,3 mrd. euroa ja 100 milj. euroa.

Yrittäjien listaamattomista yhtiöistä saamasta reilusta 880 milj. eurosta luettiin pääomatuloksi noin 690 milj. euroa (78 %) ja ansiotuloksi reilu 190 milj. euroa (22 %). Vuonna 2006 nämä luvut olivat vastavassa järjestyksessä reilu 800 milj., 615 milj. ja 187 milj. euroa. Siten ansiotulo-osinkoja ei nostettu edellisvuotta enempää, ja näiden määrä laski parina edellisenä vuotena.

Taulukko 3: Pääomatulot euroa/henkilö vuosina 2006 ja 2007

	2006	2007
Jaettavat yritystulot		
- Elinkeinotoiminnasta	1.089	1.111
- Yhtymästä	1.024	1.029
Pääomatulo listautumattomista oy:stä	3.145	3.416
Vuokratulot	1.156	1.184
Luovutusvoitot	3.508	4.223
Muut pääomatulot	795	1.201
Pääomatulot yhteensä	10.717	12.164

Listautumattomista osakeyhtiöistä saadut pääomatulot muodostavat vajaat 30 % yrittäjien keskimäärin saamista pääomatuloista. Tämä tuloerä nousi 8,6 % edellisvuotiselta tasoltaan. Lähes entisellä tasolla säilyivät elinkeinotoiminnasta ja yhtymistä saadut pääomatulot sekä vuokratulot. Sen sijaan luovutusvoittojen määrä kasvoi edelleen selvästi, noin 20 %:lla vuonna 2007, kun tämä kasvoi 25 %:lla vuonna 2006 ja 20 %:lla vuonna 2005:kin. Tästä kasvusta valtaosa tuli arvopapereiden myynnistä – lähes 85 % vuonna 2007. Listautumattomista osakeyhtiöistä saatujen pääomatulojen osuus yrittäjien keskimääräisistä tuloista oli 8,5 %. Luovutusvoittojen osuus yrittäjien keskimääräisistä tuloista oli 10,5 %.

⁵ Sisältää myös ns. yhteen kertaan verotetun pääomaosingon.

6. Ansiotulot

Yrittäjien saamista veronalaisista tuloista 70 % oli ansiotuloa. Valtaosin nämä tulot ovat tavalla tai toisella yritystoiminnasta saatua tuloa, mutta niihin sisältyy myös eriä monista muista erilaisista ansiotuloista.

Kuten jo edellä tuli ilmi listautumattomista osakeyhtiöistä nostettiin ansiotulo-osinkoja reilu 190 milj. euroa vuonna 2007. Siten näitä osinkoja nostettiin suunnilleen saman verran kuin edellisenä vuonna. Vielä vuonna 2006 näitä osinkoja nostettiin yli 40 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Jo vuonna 2005 ansiotulo-osinkojen määrä laski noin 30 %:lla. Elinkeinotoiminnasta ja yhtymistä ansiotuloina jaettujen yritystulojen määrä kasvoi noin 10 %:lla vuonna 2007. Sen sijaan palkkatulojen määrä kasvoi vieläkin voimakkaammin 14 %:lla. Saatujen palkkatulojen määrä oli yli 2,2 mrd. euroa. Palkat nousivat jo vuosina 2005 ja 2006 noin 10 %:lla.

Taulukko 4: **Ansiotulot euroa/henkilö vuosina 2006 ja 2007**

	2006	2007
Jaettavat yritystulot		
- Elinkeinotoiminnasta	10.010	10.761
- Yhtymästä	3.517	3.677
Ansiotulo listautumattomista oy:stä	957	954
Palkkatulot	9.892	10.953
Sosiaalietuudet	1.493	1.538
Muut ansiotulot	25	85
Ansiotulot yhteensä	25.894	27.968

Suurimmat keskimääräiset tuloerät ovat elinkeinotoiminnasta ansiotuloksi luettu tulo sekä osakeyhtiöstä otettu palkkatulo. Listaamattomista osakeyhtiöistä nostetuista osingoista ansiotuloksi luettava osuus oli enää reilu viidennes vuosina 2006 ja 2007 (runsas kolmannes vielä vuonna 2005) kaikista yrittäjien saamista osinkotuloista. Näiden ansiotulo-osinkojen osuus yrittäjien keskimääräisistä tuloista oli 2,4 %. Ansiotulo-osinkojen määrä ei juuri muuttunut vuonna 2007. Keskimääräinen palkkatulo nousi yli 10 % ja elinkeinotoiminnasta ansiotuloksi luettu tulo noin 7 %.

Vuonna 2004 voimassa olleessa verotuksessa ansiotuloksi luettiin koko se tulon määrä, joka ylitti 9,585 %:n nettovarallisuusosuuden yrityksestä otetuissa osinkotuloissa. Vuonna 2005 voimaan tullessa uudessa verouudistuksessa 9 %:n nettovarallisuusosuuden ylittävistä osinkotuloista 57 % luettiin ansiotuloksi saajan verotuksessa tuona vuonna ja vuodesta 2006 alkaen 70 %.

Vielä vuonna 2004 voimassa olleessa yhtiöveron hyvitysjärjestelmässä oli verotuksellisesti edullista ottaa osinkoja siinäkin tapauksessa, että ne tulivat verotetuiksi ansiotulona. Tämä siitä syystä, että ansiotulosta menevässä verotuksessa voitiin lukea hyväksi yhtiön maksama vero. Uudessa verojärjestelmässä ei tällaista yrityksen ja henkilöverotuksen välistä integrointia enää ole, eikä yrityksessä maksettua veroa voi lukea hyväksi henkilöverotuksessa ansiotulona saadusta osingosta menevässä verotuksessa. Tästä syystä, käytännöllisesti katsoen aina verotus on kiristynyt niissä tapauksissa, joissa yhtiöstä otettu osinkotulo tulee verotetuksi ansiotulona henkilökohtaisessa verotuksessa.

Samalla palkkatulo on tullut ansiotulo-osinkoa edullisemmaksi tavaksi ottaa tuloa ulos listaamattomasta osakeyhtiöstä. Kuitenkaan ansiotulona verotetut osingot eivät ole kadonneet kokonaan, vaikka ne ovatkin vähentyneet huomattavasti. Edelleen korkeimmilla ansiotulon rajaveroasteilla ansiotulo-osinko on palkkatuloa edullisempi.

7. Sosiaaliturvaetuudet

Sosiaalietuuksia oli yrittäjillä vuoden 2007 verotuksessa noin 310 milj. euroa, kun vastaava summa vuotta aiemmin oli 292 milj. euroa, vuonna 2005 272 milj. euroa ja vuonna 2004 233 milj. euroa.

Taulukko 5: **Sosiaalietuudet euroa/henkilö vuosina 2006 ja 2007**

	2006	2007
Eläketulot	730	755
Päivä- ja äitiyspäivärahat	269	288
Tapaturma- yms. päivärahat	96	93
Työttömyysturvaetuudet	217	211
Muut sosiaalietuudet	181	191
Sosiaalietuudet yhteensä	1.493	1.538

Yrittäjien saamat sosiaalietuudet muodostavat 3,8 % yrittäjien keskimääräisistä tuloista. Sosiaalietuuksista noin puolet oli erilaisia eläketuloja. Seuraavaksi merkittävin sosiaalietuus oli päivä- ja äitiysrahat, muiden etuuksien jäädessä vähäisemmiksi. Merkittävästi on noussut ainoastaan juuri päivä- ja äitiysrahojen määrä. Eläketulojen saajia yrittäjistä oli 13.000 henkilöä, keskimääräisen eläketulon ollessa noin 10.700 euroa. Todennäköisesti nämä YEL-vakuutetut eläketuloa saaneet yrittäjät ovat saaneet joko osaaikaeläkettä tai saaneet eläkettä osan vuotta ja olleet osan vuotta YEL-vakuutettuja yrittäjiä.

8. Yrittäjien keskimäärin maksamat verot

Verohallinto tilastoi vain niitä veroja ja maksuja, joita verohallinto kerää verovelvollisilta. Niitä lakisääteisiä sosiaalivakuutusmaksuja, jotka verovelvolliset maksavat muihin sosiaalivakuutusrahastoihin kuin Kansaneläkelaitokselle, ei tilastoida maksetuiksi veroiksi verohallinnon tilastoissa. Verotuksen yhteydessä kerättävä sosiaalivakuutusmaksu on sairausvakuutusmaksu ja kansaneläkemaksu ja ne sisältyvät verohallinnon tilastoihin maksetuista veroista ja maksuista. Sen sijaan yrittäjien YEL-maksua ja palkansaajan TyEL-maksuosuutta sekä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksua ei tilastoida lainkaan veroiksi ja maksuiksi verohallinnon tilastoissa.

Vuonna 2006 sairausvakuutusmaksu uudistettiin. Vielä vuonna 2005 työnantajat maksoivat 1,6 % ja palkansaajat 1,5 % maksun. Nyt palkansaajat maksavat sairaanhoitomaksua, joka oli 1,28 % vuonna 2007. Sekä palkansaajat että työnantajat maksavat päivärahamaksua. Työnantajan päivärahamaksu oli 2,05 % vuonna 2007. Palkansaajien päivärahamaksu oli 0,75 % ja yrittäjien 0,91 %. Kansaneläkemaksua maksavat vain työnantajat.

YEL-maksu oli vuonna 2004 21,4 % YEL-työtulosta ja palkansaajan maksama TEL-maksu 4,6 %. Vuonna 2005 sekä YEL-maksu että TyEL-maksu porrastettiin henkilön iän mukaan siten, että alle 53-vuotiaiden maksut olivat 21,4 % ja 4,6 % sekä yli 53-vuotiaiden maksut 22,6 % ja 5,8 %. Keskimääräinen YEL-maksu, aloittavan yrittäjän alennus huomioiden, oli 20,3 % ja palkansaajan TyEL-maksu 4,8 %. Vuosina 2006 ja 2007 alle 53-vuotiaiden maksut olivat 20,8 % ja 4,3 % sekä yli 53-vuotiaiden maksut 21,9 % ja 5,4 %. Keskimääräinen YEL-maksu, aloittavan yrittäjän alennus huomioiden, oli 19,8 % ja palkansaajan TyEL-maksu 4,5 %. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu oli 0,25 % vuonna 2004, 0,5 % vuonna 2005 ja 0,58 vuosina 2006 ja 2007.

YEL-työtulo, jonka perusteella YEL-maksua maksetaan, on yrittäjän työeläkevakuutusyhtiön hänelle määräämä työtulo. Sen pohjana ei ole todellinen tulo yritystoiminnasta, vaan tiettyjen peruskriteereiden puitteissa yhteisesti yrittäjän ja työeläkevakuutusyhtiön kanssa sovittu summa, jonka perusteella YEL-maksua kerätään ja jonka perusteella myös saadaan eräitä sosiaalietuuksia ja myöhemmin eläkettä. Vuonna 2004 keskimääräinen YEL-työtulo oli 16.200 euroa. Keskimääräinen YEL-maksu oli 3.467 euroa. Vuonna 2005 keskimääräinen YEL-työtulo oli 16.800 euroa ja keskimääräinen YEL-maksu siten 3.410 euroa. Vuonna 2006 keskimääräinen YEL-työtulo oli 17.400 euroa ja keskimääräinen YEL-maksu 3.428 euroa. Vuonna 2007 keskimääräinen YEL-työtulo oli 17.900 euroa ja keskimääräinen YEL-maksu 3.544 euroa.

Taulukko 6: **Yrittäjän maksamat verot euroa/henkilö vuosina 2006 ja 2007**

	2006	2007
- Tulovero ansiotulosta vv:ssa	2.695	2.764
- Tulovero pääomatulosta	1.956	2.232
- Kunnallisvero	4.013	4.449
- Kirkollisvero	245	269
- Sairausvakuutusmaksu	437	437
Yrittäjän verot ja maksut yhteensä	9.371	10.174
- Yhtiövero	1.774	2.012
Yhtiön ja yrittäjän verot yhteensä	11.145	12.186
Keskimääräinen YEL-maksu	3.428	3.544
Verot + YEL yhteensä	14.573	15.730

Keskimäärin tuloista maksetut verot ja maksut nousivat 7,9 % kokonaisuutena vuonna 2007. Edeltävänä vuonna 2006 yrittäjien maksamat verot ja maksut nousivat 3,7 %, kun taas vuonna 2005 ne laskevat 4,1 %. Vuosina 2005–2007 verotuksen kevenemiseen on johtanut yhtiöverokannan alentaminen, varallisuusveron poistaminen ja ansiotulon verotuksen keventäminen. Muuta kautta veroja on maksettu enemmän näinä vuosina. Osaltaan maksettuihin veroihin on vaikuttanut tulorakenteen muutos, jota puolestaan näyttäisi ohjanneen merkittävästi verouudistus. Selkeästi suurimmat erät veroista ovat valtion tulovero, kunnallisvero sekä YEL-maksu. Lisäksi yrityksissä maksetaan merkittävästi veroa.

Vuonna 2007 nousivat eniten pääomatuloista keskimäärin maksettu vero (14 %) ja yhtiövero (13 %). Keskimäärin maksettu kunnallisvero ja kirkollisvero nousivat noin 10 %. Muut maksut nousivat muutamalla prosentilla.

9. Yrittäjien tulojakauma

Tulonjakoselvitysten mukaan yrittäjien tulojakauma poikkeaa selvästi palkansaajien vastaavasta tulojakaumasta. Palkansaajille on tyypillistä, että sekä hyvin pieni- että hyvin suurituloisia palkansaajia on suhteellisen vähän valtaosan palkansaajista ollessa keskituloisia. Yrittäjien osalta jakauma on tulonjakoselvityksissä ollut selvästi toisenlainen siten, että sekä pienituloisia että suurituloisia on suhteessa selvästi enemmän kuin palkansaajien tulojakaumassa.

Yleiskuvan yrittäjien tulojakaumasta maksuunpanotilaston perusteella saa luokittelemalla yrittäjät kolmeen tuloluokkaan siten, että pienituloisimpaan luokkaan tässä selvityksessä luetaan ne yrittäjät, joilla veronalaiset tulot olivat alle 15.000 euroa. Alle 15.000 euroa vuodessa tarkoitti vuonna 2007 sitä, että tulot ovat selvästi pienemmät kuin metalliteollisuuden minimipalkka (17.400 euroa/vuosi) kokopäivätyössä olevalle metallityöntekijälle. Hyvätuloisiksi määritellään ne yrittäjät, joilla veronalaiset tulot ylittivät 55.000 euroa eli vajaat 4.600 euroa kuukaudessa vuonna 2007. Keskituloisia ovat näiden tuloluokkien väliin jäävät yrittäjät.

Taulukko 7: Yrittäjien jakauma veronalaisen tulon mukaan vuosina 2006 ja 2007

	2006	2007
Alle 15.000 euroa ⁶ , %	27,7	25,4
15.000 – 55.000 euroa, %	56,7	56,8
Yli 55.000 euroa, %	15,6	17,8
Yhteensä, %	100,0	100,0

Pienituloisia yrittäjiä, alle metalliteollisuuden minimipalkan jääneitä, oli vuonna 2007 noin neljännes kaikista yrittäjistä. Vastaavasti noin 18 % yrittäjistä oli sellaisia, joilla tulot ylittivät 4.600 euroa kuukaudessa. Näiden hyvätuloisimpien yrittäjien osuus yrittäjien koko määrästä oli hieman kasvanut edellisestä vuodesta.

Osittain pienituloisimpaan tuloluokkaan sijoittuvien yrittäjien suurta määrää selittää mahdollisuus, että YEL-vakuutetuista osa on toiminut osa-aikaisesti tai vain osan vuotta yrittäjänä. He ovat voineet verotuksessa saada osan tuloistaan myös muusta toiminnasta kuin yritystoiminnasta. Olivatpa tulot muodostuneet millä tavalla tahansa, tosiasia on, että merkittävä osa yrittäjistä jää sellaisille tulotasoille, joilla esim. metalliteollisuudessa tai monilla muillakaan aloilla ei kokopäivätoimisia työntekijöitä ole lainkaan.

⁶ Alle metalliteollisuuden minimipalkan, 17.400 euroa.

Yrittäjien tulotasosta saadaan tarkempi kuva tarkastelemalla asiaa tiheämmällä tuloluokituksella seuraavien taulukoiden avulla.

Taulukko 8: Yrittäjien lukumäärä ja tulot tuloluokittain vuodelta 2007 toimitetussa verotuksessa

	Yhteensä	1-4.999	5.000-9.999	10.000-14.999	15.000-19.999	20.000-24.999	25.000-34.999	35.000 -
Tulonsaajia	198.968	13.703	17.054	19.714	20.685	19.642	33.321	74.867
Veronalaiset tulot, euroa	40.642	2.228	7.575	12.533	17.462	22.472	29.778	78.608
Siitä ansiotuloa, %	69,7	77,5	85,8	88,2	88,8	88,1	87,1	63,0

YEL-vakuutetuista yrittäjistä kaiken kaikkiaan 2.500 oli sellaisia henkilöitä, joilla ei ollut veronalaisia tuloja vuoden 2007 verotuksessa lainkaan. Tämän lisäksi alle 5.000 euron veronalaisia tuloja sai noin 14.000 verovelvollista. Näin ollen kaiken kaikkiaan runsaasta 201.000 YEL-vakuutetusta henkilöstä vajaa 10 % oli joko erittäin pienituloisia tai kokonaan vailla verotettavia tuloja vuonna 2007 – ottaen huomioon siis myös yhteen kertaan verotetut pääomaosingot. Ansiotulojen osuus oli 80–90 % kaikissa tuloluokissa, jotka ovat alle 55.000 euroa.

Taulukko 9: Yrittäjien lukumäärä ja tulot tuloluokittain vuodelta 2007 toimitetussa verotuksessa

	Yhteensä	1-34.999	35.000-54.999	55.000-74.999	75.000-99.000	100.000-149.999	150.000-299.999	300.000 -
Tulonsaajia	198.968	124.101	39.324	16.294	8.601	6.203	3.227	1.218
Veronalaiset tulot, euroa	40.642	17.737	43.573	63.597	85.775	119.564	198.951	832.548
Siitä ansiotuloa, %	69,7	87,5	83,9	77,8	72,3	61,6	47,5	16,9

Suurempia tuloluokkia tarkemmin tarkasteltaessa havaitaan, että pääomatulojen osuus yrittäjien tuloista merkittävämmiin lisääntyy vasta noin 70.000 euron tulotasoilta lähtien. Suurimmassa tuloluokassa, yli 300.000 euroa veronalaisia tuloja saaneilla henkilöillä, joita oli noin 1.200 henkilöä, ansiotulojen osuus tuloista oli alle viidesosa ja pääomatulojen noin 83 %. Tähän suurimpaan tuloluokkaan sijoittuvien henkilöiden määrä oli vuodessa kasvanut 22 %:lla. Tässä luokassa oli samalla tapahtunut muutoinkin oikeastaan ainoa merkittävät muutos keskimääräisen veronalaisen tulon osalta. Veronalaisen tulon määrä henkilöä kohden oli kasvanut yli 6 %:lla.

10. Verouudistuksen vaikutus yrittäjien verotukseen vuosina 2004–2007

Yritys- ja pääomaverouudistus astui voimaan vuonna 2005 vaikuttaen siten myös yrittäjien verotukseen. Yhtiöveron hyvitysjärjestelmästä luovuttiin. Vuonna 2005 oli käytössä siirtymäsäännöksiä, joista merkittävin oli se, että nettovarallisuusrajan ylittävistä osinkotulosta ansiotuloksi luettiin tuona vuonna vain 57 %, kun sen jälkeisen varsinaisen säännöksen mukaan ansiotuloksi luettava osuus on 70 %. Vastaava siirtymäsäännös koski 90.000 euroa ylittäviä pääomatuloina verotettavia osinkoja.

Vuonna 2005 alennettiin ansiotulon verotusta siten, että normaalin inflaatiotarkistuksen, 2 %, lisäksi ansiotulojen verotusta kevennettiin 350 milj. eurolla. Vuonna 2006 ansiotulon verotusta kevennettiin 840 milj. euroa marginaaliveroasteita alentamalla, inflaatiotarkistuksella ja ottamalla käyttöön uusi valtionverotuksen ansiotulovähennys. Vuonna 2007 ansiotulojen verotukseen tehtiin inflaatiotarkistus ja rajaveroasteita laskettiin verotuksen kiristymisen estämiseksi. Kevennyksen määrä oli 330 milj. euroa. Nämä kevennykset vaikuttivat myös yrittäjien verotukseen merkittävästi siitä syystä, että yrittäjien tuloista ansiotuloksi luettavaa tuloa on 70 % veronalaisista tuloista.

Näiden ohella yrittäjien verotusta kevensi vuonna 2005 verouudistuksen yhteydessä 29 %:sta 26 %:iin alennettu yhtiöverokanta. Tämä alensi listaamattomista yhtiöistä otettujen osinkojen verotusta aiemasta siinä tapauksessa, että osinkotulo voitiin ottaa nettovarallisuusrajan puitteissa.

Kaiken kaikkiaan vuonna 2005 yrittäjien verotus keveni noin 1 %-yksiköllä edellisvuoteen verrattuna maksuunpanoaineiston mukaan. Tämä kevennys oli seurausta sekä yritysverotuksen uudistuksesta että ansiotulojen verotuksen kevennyksestä. Vuonna 2006 yrittäjien verotus pysyi edellisvuotisella tasollaan. Toisaalta ansiotulon verotus keveni, mutta toisaalta osingoista 70 % tuli veronalaisiksi siirtymävuoden 57 %:n sijaan. Vuonna 2007 verotus keveni 0,5 %-yksiköllä. Tämä oli osaltaan seurausta ansiotuloverotuksen keventämisestä. Osaltaan verotuksen tasoon on vaikuttanut käyttäytymisen muutokset.

Valmisteilla ollut verouudistus vaikutti vuonna 2004 siten, että tuona vuonna yrittäjät ottivat poikkeuksellisen paljon osinkotuloja listaamattomista yhtiöistä. Tämä oli kannattavaa, koska silloin voimassa olleen yhtiöveron hyvitysjärjestelmän mukaan se saatiin matalammin verotettuna tulona kuin verouudistuksen astuttua voimaan vuonna 2005. Tämä koskee erityisesti sellaista osinkoa, jossa osinkotulo tulee verotetuksi saajan ansiotulona. Näiden osinkojen määrä kasvoikin noin 40 % vuonna 2004. Verouudistuksen jälkeen käytännössä tällaisen osingon verotus kiristyi kautta linjan. Näin ollen mielenkiintoinen kysymys vuosien 2004–2007 verotuksessa onkin se, missä määrin yrittäjät ovat ottaneet osinkotuloa listaamattomista osakeyhtiöistä ja missä määrin se on tullut verotetuksi ansiotulona sekä missä määrin tuloa on otettu palkkana.

Vuoden 2005 verotuksessa yrittäjien saamien osinkotulojen määrä supistuikin noin viidenneksen ja edelleen vuonna 2006 12 %. Tämä osinkotulojen supistuminen kohdistui lähes kokonaisuudessaan listaamattomista yhtiöistä saatuihin osinkoihin. Vuonna 2005 osinkotuloa saaneiden henkilöiden määrä kasvoi selkeästi vuodesta 2004 noin 17 %:lla ja edelleen vuonna 2006 5 %:lla. Voimakkaan kasvun vuonna 2007 osinkotulot kääntyivät 12 % kasvuun samalla kun saajien määrän nousu hidastui 3 %:iin. Listaamattomien yhtiöiden osinkotulot, joita verotetaan pääomatuloina, kasvoivat 12 %, kun ansiotulo-osingot eivät juurikaan nousseet. Osinkotulot pörssiyrityksistä kasvoivat peräti 25 %.

Taulukko 10: Yrittäjien osinkotulot vuosina 2004–2007

	2004	2005	Muutos %	2006	Muutos, %	2007	Muutos %
Osinkotulot, milj. euroa	1.275,3	1.007,3	- 21,0	884,2	- 12,2	991,5	+12,1
Saajien määrä	98.327	115.341	+17,3	120.942	+ 4,9	124.755	+3,2
Osinkotulot listaamattomista yhtiöistä, milj. euroa	1.175,1	922,7	-21,5	801,0	-13,2	880,8	-10,0
Saajien määrä	-	51.286	-	52.471	+2,3	53.055	+1,1
- Siitä pääomatuloa, milj.euroa ⁷	721,9 ⁸	603,9	-16,3	614,1	+1,7	688,2	+12,1
- Saajien määrä	-	50.921	-	52.183	+2,5	52.811	+1,2
- Siitä ansiotuloa, milj.euroa	453,2	320,3	-29,3	187,0	-41,6	192,3	+2,8
- Saajien määrä	25.085	21.242	-15,3	18.006	-15,2	22.027	+22,3

Sellaisista listaamattomista yhtiöistä saatua osinkotuloa, joka verotettiin ansiotulona, oli vuonna 2004 noin 450 milj. euroa. Vuonna 2005 ansiotuloksi luettavaa osinkotuloa oli 320,3 milj. euroa, josta veronalaista oli 57 % eli 182,5 milj. euroa. Vuonna 2006 ansiotuloksi luettavaa osinkotuloa oli 187 milj. euroa, josta veronalaista oli 70 % eli 130,4 milj. euroa. Vuonna 2007 tällaista osinkotuloa oli 192,3 milj. euroa, josta veronalaista oli 134,4 milj. euroa. Kokonaismäärä supistui siten noin 30 %:lla vuonna 2005 ja 40 %:lla vuonna 2006. Veronalainen määrä supistui noin 60 %:lla vuonna 2005 ja noin 30 %:lla vuonna 2006. Vuonna 2007 tapahtui noin 3 %:n nousu.

Laskevaan kehitykseen vaikutti osaltaan se, että vuonna 2005 nettovarallisuusrajan ylittävistä osingoista ansiotuloiksi luettiin vain 57 % ja vuosina 2006 ja 2007 70 %. Tähän vaikutti myös se, että osa yrittäjistä siirtyi ansiotulo-osinkojen sijasta ottamaan palkkaa. Niiden henkilöiden määrä, joiden verotuksessa oli ansiotuloksi luettavaa osinkotuloa, supistui noin 15 %:lla vuonna 2005 ja edelleen 15 %:lla vuonna 2006 runsaaseen. Vuonna 2007 ansiotulo-osinkoa saaneiden määrä nousi 22 %:lla 22.000 henkilöön, vaikka ansiotulo-osinkojen kokonaismäärä ei juuri noussutkaan.

Käytännössä verotus kiristyi lähes kaikilla niillä henkilöillä, joilla osinkotuloa verotetaan ansiotulona verouudistuksen jälkeen. Tämä johtuu siitä, että aiemmin yhtiöveron hyvitysjärjestelmässä osakeyhtiön maksama vero voitiin vähentää ansiotuloksi luettavasta osinkotulon verosta. Uudessa verojärjestelmässä näin ei enää tapahdu, jolloin nyt osinkotuloon kohdistuu ensin yhtiövero ja sen lisäksi ansiotulon verotus sellaisena kuin henkilöä verotetaan henkilöverotuksessa. Näin ollen näyttäisi siltä, että arviolta noin 20.000 yrittäjän kohdalla verotus on kiristynyt yritysverouudistuksen johdosta.

Verouudistuksen valmistelun yhteydessä havaittiin ansiotuloksi luettavien osinkojen verotuksen kiristyminen. Tätä kiristymistä YEL-yrittäjä voi välttää sillä, että ottaa yrityksestä suuremman osan tulostaan palkkatulona ansiotulo-osinkojen sijasta. Vuosien 2005–2007 verotilastojen mukaan näin näyttää käyneenkin. Yrittäjät ottivat noin 200 milj. euroa enemmän palkkaa niin vuonna 2005 kuin vuosina 2006 ja 2007 päätoimestaan edelliseen vuoteen verrattuna. Lisäksi niiden henkilöiden määrä, jotka ovat ottaneet palkkaa päätoimestaan, kasvoi reilulla 4.000 henkilöllä vuonna 2005, reilulla 3.000 vuonna 2006 ja 4.500 henkilöllä vuonna 2007. Keskimääräinen otettu palkkatulo kasvoi noin 8 %:lla niin vuonna 2005 kuin vuosina 2006 ja 2007. Tämä on joissakin tapauksissa vähentänyt yrittäjän verotuksen kiristymistä verouudistuksen johdosta, mutta ei ole kuitenkaan pääsääntöisesti poistanut ongelmaa kokonaisuudessaan.

⁷ Sisältää myös ns. yhteen kertaan verotetun pääomaosingon.

⁸ Arvio

Taulukko 11: Yrittäjien palkkatulot vuosina 2004–2007

	2004	2005	Muutos %	2006	Muutos %	2007	Muutos %
Palkka päätoimesta, milj. euroa	1.415,7	1.613,2	+14,0 %	1.816,2	+12,6 %	2.079,6	+14,5 %
Saajien määrä	73.399	77.570	+5,7 %	80.726	+4,1 %	85.234	+5,6 %
Euroa/saaja	19.288	20.796	+7,8 %	22.498	+8,2 %	24.399	+8,4 %

Taulukko 12: Yli 90.000 euroa osinkoja vuosina 2005–2007 saaneet yrittäjät

	2005	2006	2007
Listaamattomista yhtiöistä yli 90.000 euroa osinkoja saaneiden määrä	980	993	1.137
Tällaisen osingon määrä, milj. euroa	146,1	127,3	152,8
Euroa/saaja	149.110	128.198	134.427

Matalan nettovarallisuuden yritysten yrittäjien verotuksen kiristymisongelmien lisäksi jo uudistuksen valmisteluvaiheessa todettiin ongelmaksi ns. suurten osinkojen saajien verotus, kun hallitus esitti ja myöhemmin päätettiin rajata yhteen kertaan verotettujen osinkojen määrä osakasta kohti 90.000 euroon.

Vuosi 2005 oli siirtymäkautta, jolloin yli 90.000 euroa osinkoa saaneet henkilöt voivat vähentää maksuunpantavasta tuloverostaan varallisuusveron. Samanaikaisesti myös varallisuusveroasteikkoa muutettiin siten, että alaraja nousi 185.000 eurosta 250.000 euroon ja veroprosentti laski 0,9 %:sta 0,8 %:iin. Maksuunpantu varallisuusvero supistui 22 milj. eurosta 11 milj. euroon.

Näitä henkilöitä oli kaikkiaan vuodelta 2005 toimitetussa verotuksessa noin 2.500 ja heidän saamansa sellainen osinko, joka tuli osittain kahteen kertaan verotetuksi, oli 443 milj. euroa. YEL-vakuutettuja yrittäjiä näistä oli 990 ja heillä noin 146 milj. euroa tällaista osinkoa, jolloin osingon määrä saajaa kohti oli noin 150.000 euroa. Kun nämä henkilöt lisäksi saivat yhteen kertaan verotettua osinkoa 90.000 euroa, oli heidän osinkotulonsa keskimäärin yhteensä noin 240.000 euroa per henkilö. Valtaosalla näistä henkilöistä verotus kiristyi verouudistuksen johdosta. Ainoastaan niillä henkilöillä, joilla osinkotulon kokonaismäärä jäi alle 106.000 euron, verotus keveni, koska verouudistuksessa yhtiöverokanta alennettiin 29 %:sta 26 %:iin. Vuonna 2006 varallisuusverosta luovuttiin kokonaan.

Vuonna 2006 oli 13 yli 90.000 euroa osinkoa saanutta yrittäjää enemmän kuin edeltävänä vuonna. Yli 90.000 euron osingon määrä pieneni 13 % 127 milj. euroon. Saajaa kohti tällaisia osinkoja tuli keskimäärin noin 128.000 euroa, eli 14 % vähemmän kuin vuonna 2005. Voimakkaan kasvun vuonna 2007 yli 90.000 osinkoa saaneita yrittäjiä oli 14 % enemmän – 1.137 henkilöä. Yli 90.000 euron osingon määrä nousi 20 % 153 milj. euroon. Saajaa kohti näitä osinkoja tuli 134.000 euroa, jossa oli kasvua edellisestä vuodesta 5 %. Kaiken kaikkiaan yli 90.000 euroa osinkoja saaneita oli 3.251.

Liitetaulukko 1: Yrittäjien, maataloustuottajien ja palkansaajien tulot sekä verot vuosina 2006 ja 2007

	Yrittäjät			Maataloustuottajat			Palkansaajat		
	2006	2007	Muutos %	2006	2007	Muutos %	2006	2007	Muutos %
Veronalaiset tulot	36.611	40.132	+9,6	28.681	32.590	+13,6	27.844	29.163	+4,7
- Siitä ansiotuloa	25.894	27.968	+8,0	19.447	20.778	+6,8	26.087	27.080	+3,8
- Siitä pääomatuloa	10.717	12.164	+13,5	9.234	11.812	+27,9	1.757	2.083	+18,6
Maksetut verot	9.371	10.174	+8,6	6.859	7.853	+14,5	6.761	6.904	+2,1
Käteen jäävät tulot	27.240	29.958	+10,0	21.822	24.737	+13,4	21.083	22.259	+5,6

Julkaisija:

Suomen Yrittäjät
PL 999
00101 Helsinki
puhelin (09) 229 221
faksi (09) 2292 2980
toimisto@yrittajat.fi
www.yrittajat.fi